

בכסף – מחלוקת בית שמאי ובית הלל**א. מקורות יסוד**

1. משנה קידושין פ"א מ"א, בכסף בית שמאי... האיטלקי", ובמקבילה במשנה עדויות פ"ד מ"ז ובמשנה בבא מציעא פ"ד מ"ז.
2. ב. תד"ה וכמה היא פרוטה.
3. קידושין יא. "בכסף ב"ש אומרים... שלא יהו בנות ישראל הפקר" (יב.). (מומלץ להתמקד בעיקר בארבעת ההסברים לשיטת ב"ש, ופחות בשקלא וטריא במימרה של רב יוסף על כסף צורי).
4. משנה בכורות ח', ז.
5. תוספתא כתובות י"ב, ו; תוספתא בכורות ו', יב.
6. משנה יבמות י"ג, א.
7. המקבילה לסוגיה – בכורות נ:.
8. תוספתא בבא בתרא ה', יא-יב.
9. ירושלמי קידושין פ"א ה"א, נ"ח ע"ג, תמן תנינן (מה' מנחם כ"ץ עמ' 15).

ג. שאלות לעיון

1. כיצד מתבארת המילה "כסף" על ידי בית שמאי ועל ידי בית הלל?
2. הבנת המערכת המוניטארית:
(א) חשבו על הרציונל של המבנה של מערכות מוניטאריות כיום.
(ב) ראו את מבנה המערכת כמתואר בתוספתא ב"ב (מקבילה בקידושין יב.).
3. האם יש שימוש בדינר ובפרוטה כשיעורים הלכתיים בהלכות נוספות?
4. ארבעת ההסברים לב"ש - מפו את זמנם של האמוראים – האם יש קשרים בין הסברים שונים?
5. ושוב לב"ה – הזכרו במחלוקת רש"י ותוספות ג. בהסבר הדרישה של פרוטה. להרחבה - רקע על מטבעות (יועלה לאתר):
(א) יעקב משורר, אוצר מטבעות היהודים, עמודים שיש להם נגיעה ללימוד שלנו – 34, 36-37, 53, 67-68 ובהערה 34, 69-73 (על כסף צורי), 74, 105-106, 110-111.
(ב) ד' שפרבר – פלשתינה הרומית – כסף ומחירים.
6. להרחבה – יש דיון רחב בסוגיה במאמרו של הרב יהודה ברנדס, קניין כסף בקידושין (בתיקית מאמרים).